

קב:

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

מסורת הש"ס

16 (ב) שבת קלה: (ג) כלה
17 (ד) ופסחי מלה: מריק
18 (ה) ממוט: (ו) כ"ב י"ג:
19 (ז) מריק: (ח) חילוק: (ט)
20 (י) וטובה: (יא) וטובה:
21 (יב) וטובה: (יג) וטובה:
22 (יד) וטובה: (טו) וטובה:
23 (טז) וטובה: (יז) וטובה:
24 (יח) וטובה: (יט) וטובה:
25 (כ) וטובה: (כ"א) וטובה:
26 (כ"ב) וטובה: (כ"ג) וטובה:
27 (כ"ד) וטובה: (כ"ה) וטובה:
28 (כ"ו) וטובה: (כ"ז) וטובה:
29 (כ"ח) וטובה: (כ"ט) וטובה:
30 (ל) וטובה: (ל"א) וטובה:

גגה עד מקום ששפת יריעה כלה שם
כדופן ואין כלן אכל כלל אכל הרמייה
טפה הוי יהוא אכנסן אע"פ שהוא
דפליגי דארבי אלעור נאמכת טובה
(דף י"ג): כך שמעתי וקשיא לי אינו
מטה שאין נכנסה שני עפמיס או
ג' חסר משהו שהיה נכנסה פחות
מטפח ושני שיפועיה כל אחד פחות
מטפח וי"ל שהמטה רחבה כמטפחה
ונקלטין הרבה יוצאין הימנה
לשני ראשיה ועולין
למעלה קדוין אחד
נמוך ואחד גבוה
וקיט נמוטם עליהם
מנקלטין שבראשה לנקלטין שברגליה
ופורס על המטה שמים ושלא כילות
קטנות כנגה ויריעה גדולה פירוסה
סביב המטה לרפנות: סינא שרי.
כוכב של לבד שקורין פלטר"י מותר
לאלה זו נכנסת: הא דלויס היה
עפס. שיואל טפח רוחב שפמו
להלן מראשו אמר דהוי אהל: שריבי
כנגליים. האריך נטילתו להלן
מראשו והואילא טפח הכי נמי דלמור:
אלא הא דמיסדק הא דלא מיסדק.
וטעמא לא משום אהל הוא אלא
דילמא נפיל מרישה ואתי לתמי
הלך כי מיהדק וקשור כדלעיל
תחת זוארו שני ולי לא אהל
בתנ"י מחזירין ליר הפסחון.
של דלת חלון שידה מינה ומגדל
שפחמיסה מזליין דליר התחתון כל
זמן שלא ילא העליון עומל החמירו
ואין כלן בנין: ואלא לא כמדינה.
גזירה שמה יתקע בנרן או נמקנות
דחיל מלאכה: וטעמיה כלן וכלן
אסור. דכיון שאל העליון כולו
נפיל והוי כנונה וקא סבר יש בנין
ככליסי ומלאכה לא הותרה אפילו
במקדש: גמ' נמקדש מחזירין.
כגון שגריסין או לנדב קרבן כגון
שהיה שם מלח או לבונה או עגורת
ואין שבות במקדש: וכמדינה דוחקין.
אם לא ילא כולו ממור האסקופה
אלא החמיל לשמט דוחקין לתור.
בלע"ז אפשיידר"א: וטעמיה כלן
וכלן אסור להחזיר. דהוי בונה
ממש: שמה יתקע. שמה יחזיקו
במקנות ובגזירה והיא מלאכה.
ולאחמנות נבדניה קאי דלי עליון
קאי ובמקדש הוה ליה שבות דלך
חורה גזירה משום שמה יתקע ואמלא
מימסר במקדש דלמור והעליון כלן

מטח

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אהל לא וסי'
(ב) ומירוח הייט ממחוק
האמור: (ג) תוב' ד"ה
והעליון וסי' ללא המירו
מקדש. נ"ב ע"ה כמקומם
פרק ההלכות דף ז"ה ב"ה
שאל ונפקא כל הלל דף
ק"ב פסטי:

גליון הש"ס

בתנ"י קושיין נבא. ע"ה
טובה דף נ' ע"ב ד"ה
ודקון:

לעזר רש"י

פלטרי"י (פילטריר"י).
כוכב לבד אפשיידר"א.
לעזר אפשיידר"א.
מריק

מוסף רש"י

שריבי בגלימיה טפח.
הינה טעמיה על זלאו כדון
שהוא מתעסק והמקשה
להלן מראשו טפח שבת
ע"ה. הא דמיהדק.
טעמא לוי משום אהל היה
אלא פסח של גביהו
היות מראשו ואח"ל לחזי
לרע אמות. הלך מיהדק
כדלעיל שפיר ש"ה לא
מיהדק אסור: ש"ס.

רב ניסים גאון

מחזירין רטיה במקדש
אבל לא כמדינה. כמנסת
יום טוב מפרק א' ג' ג' ג'
פ"א טעמא התירו חזות
רטייה במקדש. ואוקמה
בכחו שיעבר כבודה.
והיני דאמר עולא ג'
דבריה התירו טפח שמים
תחילתו ואילו ע"ה ע"ה
הר"ם. ותייסי חזיות,
וחזות רטיה במקדש. קא
משבע לן וחרתו טפח
משום תחילתו. כיון דרב
עבדוהו לן. וזלאו בר
עבודה לא. רבי אליעזר
אומר מבשרי מצוה דוחה
את השבת. ע"ה דבריו
בבב"י שבת פ"ה ר'
אליעזר אומר אם לא
היבא לבי מערב שבת.
התן ועוד אמר ר' אליעזר
כרחיק עצי ליעשות
פסחים ולעשות ברול.
והניא מילה וכל מבשריה
רוחין את השבת דבר ר'
אליעזר. והבין דפליגי
עליה סביר כ"י עקבה
דאמר מילה עצמה דאי
אישר לעשותה מערב
שבת דוחה את השבת.
אבל דוחה את השבת
ליעשותה מערב שבת אין
רוחין את השבת.

כשיטועס. מכנגד אלמנית
לא הרמיז טפח דהוי כולה
כל דופן ודופן כאלכסוניה
מאסוע קרוי אהל כרבנן

בשיפועה טפח אבל יש בשיפועה טפח
שיפועי אהלים כאהלים דמו וואמר רב שישא
בריה דרב אדיו אסינא שרי והתניא אסור לא
קשיא יהא דאית ביה טפח הא דלית ביה טפח
אלא מעתה שרביי בגלימיה טפח הכי נמי
דאסור אלא לא קשיא יהא דמיהדק הא דלא
מיהדק: בתנ"י מחזירין ציר התחתון
במקדש אבל לא במדינה והעליון כאן וכאן
אסור רבי יהודה אומר העליון במקדש
והתחתון במדינה: גמ' תנו רבנן יציר דלת
שידה תיבה ומגדל במקדש מחזירין במדינה
דוחקין והעליון כאן וכאן לא יחזיר גזרה
שמה יתקע ואם תקע חייב חטאת ויטול
ושל דות ושל ריעה לא יחזיר ואם החזיר
חייב חטאת: בתנ"י מחזירין רטיה במקדש
אבל לא במדינה אם בתחילה כאן וכאן
אסור: גמ' תנו רבנן רטיה שפרשה מעל גבי
מכה מחזירין בשבת ר' יהודה אומר הוחלקה
למטה דוחקה למעלה למעלה דוחקה למטה
ומגלה מקצת הרטיה ומקנה פי המכה
וחזר ומגלה מקצת רטיה ומקנה פי המכה
ורטיה עצמה לא יקנה מפני שהוא מומרה
ואם מירח חייב חטאת אומר רב יהודה אומר
שמואל הלכה כר' יהודה אומר רב חסדא לא
שנו אלא שפירשה על גבי כלי אבל פירשה
על גבי קרקע דברי הכל אומר מר בר
רב אשי הוה קאימנא קמיה אבא נפלה ליה
אבי סריא וקא מוהדר ליה אמינא ליה לא
סבר לה מר להא דאמר רב חסדא מחלוקת
שפירשה על גבי כלי אבל פירשה על גבי
קרקע אסור ואמר שמואל הלכה כרבי יהודה
אמר לי ג' לא שמיע לי כלומר לא סבירא לי:
בתנ"י קושיורין נימא במקדש אבל לא
במדינה ואם בתחילה כאן וכאן אסור:
גמ' ורמינהו נימא כנור שנפסקה לא היה
קושרה אלא עונבה לא קשיא הא רבנן והא
ר' אליעזר לרבי אליעזר דאמר מבשרי מצוה
דוחין את השבת קושרה לרבנן דאמרי
אין דוחין עונבה אי רבי אליעזר אפילו
לבתחילה נמי אלא לא קשיא הא ר' רבי
יהודה והא רבנן ורבי יהודה אליבא דרמאן

הא דמיהדק הא דלא מיהדק. פירש כקוטרם דטעמא לאו משום
הכל הוא ולפי זה מותרין אותן כוונתן של לבד אע"פ
שמאחיל טפח ובלבד שהיה קשור תחת גרונו שלא יפול ואח"כ
לחזירי ר' אמות כדכ"ר אכל ר"ח מפרס דמיהדק אסור כשהטפה
היוצא מן הכובע חזק שאינו נכסף
וגרסה אהל ולפי זה כוונתם אסורין:
והעליון כאן וכאן אסור. פי'
כקוטרם דקסבר יש
ניין וסמירה ככלים דעל שידה
מינה ומגדל קאמר לה כנגמרה
ומימה אטו מתני' כ"כ"ש דלג"ה אין
ניין וסמירה ככלים כ"כ"ב דכ"ה
ועוד קשה דנגמרה גבי
והעליון כלן וכלן אסור שמה יתקע
דחק לפרש דשמה יתקע קאי על
תחתון דלי עליון לא היה אסור
במקדש דלן שבות במקדש ודוחה
גדול הוא וגרסה לר"י דאפילו צ"ר
העליון הוא דרבנן דשבות גדולה
מזה לא המירו במקדש וטובא
אשכחן דלא המירו במקדש (י) כגון
סידור הקנים ונטילתן דלוי דוחה
אל השבת:

מחזירין רטיה במקדש אבל לא
במדינה. פי' כקוטרם
גזירה שמה ימרה אכל לשחיקת
סממנין ליכא למיחס כיון דמאחמול
הוה עלייה וקשה דכדכ"ה נמה אשה
זאת דף ס"ד: אמר אשה יואלה
כפילפל ובגריזי מלח ואם נפל לא
מחזיר ואמאי כיון דכבר הוה עלייה
יש לומר דהסת טעמא לפי שגראית
כמו שמתכוון להוליא לחון ואח"כ
למשרי הוליא והיכיר יתקע פירש
לשם הטעם משום שחיקת סממניס
וכן יש לפרש כשנשמעין וקטע רטיה
לרבותא אף על גב דליכא למיחס
לשחיקת סממנין ומכירות אפי' הכי
מחזירין במקדש:
רטיה שפירשה מחזירין אותה.
ואח"כ ומ"ש דלמור גבי
פילפל ובגריזי מלח נפל לא מחזיר
וי"ל דהך דפילפל איירי שנפל על גבי
קרקע והכא שנפל על גבי כלי
דקאמר רב חסדא כשמוך ורב אשי
דקאמר כשמוך על גבי כלי לא
קאי אדרב חסדא כדפירש כקוטרם
אלא קאי אהלכה כר' יהודה אכל
אמילתא דרב חסדא לא פליג ומודה
דלא שרו רבנן אלא ככלי ועוד וי"ל
היא דגריזי מלח אחי כרבי יהודה
דלמור הכל:

רבינו הגאון

בשיפועא טפח. יא איה
חד בתון אסור. ושיפועי
אהלים כאהלים דמו.
אימא. פי' הכובע שעל
גבי האדם שיש לו
נפחם ויציאתו. כגון
במדינה ששבות גזירה
שפירשה ששבות גזירה
על פסחים מפני הששת,
אם מירח אפי' יש בו
טפחא שרי ואי לא
אסור. מתני' מחזירין ציר
התחתון במקדש. ח"ר ציר
דלת של שידה ושל חובה
רשל מגדל כו'. פי' שמה
יתקע בה פסח. [ח"ר]
רטיה שפירשה מעל גבי
מכה מחזירין בשבת ר' רבי
יהודה אומר פירשה אין
מחזירין אותה כלל. אלא
הוחלקה בסבה למטה
דוחקה למעלה על גבי
מכה. וכן אם הוחלקה
למעלה דוחקה למטה
ומגלה מקצת רטיה ומקנה
פי המכה וחזר ומגלה
קצת רטיה ומקנה פי
המכה כו'. אומר רב חסדא
לא שני אלא שפירשה
על גבי כלי. דהנה קמא
מחזיר להחזיר. ור' יהודה
אמר. אבל פירשה על
גבי קרקע דברי הכל אסור
להחזיר. אסור מר בר רב
אשי הניא קאים קמיה
אבא כו'. וקריא לן כרב
אשי דהיה כתיב. ואם
בתחילה רטיה במקדש
אסור כל שכן במדינה.
קושיורין נימא במקדש.
כו'. והימנה נימא כנור
שנפסקה לא היה קושרה
אלא עונבה. ופרקינן לא
קשיא מתני' ר' אליעזר
בכשריה מילה ובכשריה
פסח. ר' אליעזר סבר
מבשרי מצוה דוחין
את השבת כו'. וביהמה.

אמר רב רבי אשי הוה

קשיא קמיה דרבא. ר"ח גרס קמיה דלחא וכן גרסה
דל"ג קמיה דרבא ודיוס שמת רבא נולד רב אשי:
קושרין נימא כו' ואם לכתחילה כאן וכאן אסור. פירש כקוטרם
שלא היתה שם מאחמול ור"י מפרס לכתחילה אפילו
נפסקה היום ורצה לשלשה ולעשותה בלא קשר וזהו לכתחילה:
הא

וכאן אסור והא שבות במקדש לא גזרו: של כור ושל דום. דהוי
בנין הממוצר לקרקע משיב בנין ככל דהו: כור חתפירה דות
בבנין] בתוך הקרקע אשקדיי"א: בתנ"י מחזירין רטיה. כהן שלקה
ידו ומתן עליה רטיה מצדו יום והוארך לעבוד עבודה בשבת
או כיו"ט ועל רטיה מעל ידו שלא תהא חוללם בינו ובין ידו
לעבודה דחילתה פוסלת בה [ק"ה]: דבעינן ולקח הכהן וכו' לחזין לא
הוי לקיחה כהן מחזיר במקדש דאי לא שרית ליה להחזירה לא שקיל ליה מידיה וממנע ולא עביד עבודה חיה אחד משלשה
דכריס האמורים נמקמת בילה" שהתורו סופן משום תחלתן: אכל לא כמדינה. גזירה שמה ימרה הרטיה ומירוח היינו (א) מוחק
האמור באבות מלאכות של שבת [שבת ע"ג]: אם נפסקה. שלא היתה קשורה מצדו יום וזהו זה לא שלקה לנורך עבודה: כאן וכלן אסור.
והכא ליכא למימר אין שבות במקדש דהא ודאי הוא שבות לאו לנורך גבוה הוא אלא לנורך עזמו: גמ' רטיה שפרשה. שנפלה.
וכמדינה קא מיירי ולהכי נקט פרשה שהרי לא נעלה מדעת: מחזירין. דמילתא דלא שפחא הוא ולא גזור בה רבנן: רבי
יהודה אומר. אם נפלה אין מחזירין אבל אם הוחלקה דוחקה [ומחלקה למכה]: שהוא ממרס. מתלק גומות שבתיה. מירוח חיב
משום ממחק: לא שנו. דתנא קמא שרי להחזירה: אלא שפרשה ע"ג כלי. על הכר או על הכסת: ע"ג קרקע. לכתחילה דמי:
אני סריא. נפלה לו על הכר כשנפסקה כונו שמתרנס [נכאשית ע"ה] מראשמוי אשקדי"א: לא סבר לה מר רבא דרב חסדא. דמיקו לפלגמיהו
שנפלה על הכלי ואפילו הכי אסר רבי יהודה ואמר שמואל הלכה כרבי יהודה: לא שמיע לי. הא דרב חסדא דאלא סבירא לי
דכי פליג ר' יהודה נפילה על גבי קרקע אכל נפילה על גבי כלי מודה דהוה כהחלקה נעלמא: בתנ"י קושיורין נימא. נימא
כנור של שיר הלויס לקרבן אם נפסקה בשבת. ובגמרא מפרס טעמא דקסבר מכשירי מצוה שלא היה יכול לעשותן מאחמול דהא היום נפסקה
דוחה את השבות ואף על גב דקשר אב מלאכה הוא כמקדש שבת (דף ע"ג). ואם נפסקה. שלא היתה שם מעולם ליכול לעשות מאחמול
אסור: גמ' פלוגתא דר"א ורבנן גבי מילה (שבת דף ק"ג). ש"א ממיר לחטוב עמיס ולעשות פחמין בשבת לעשות חימול למול זו: קרבן
כנור הוי מצוה הדוחה את השבת ושיר הוי מכשירין דידה: אפי' לכתחילה נמי. דאפי' לעשות פחמין שהוא מכשיר שיר: לר' יהודה דלמור
ענינה אב מלאכה נמקמת שבת (דף ק"ג). אין חילוק בין ענינה לקשירה וקושר דקסבר מכשירי מצוה דוחין והא דמילא עונבה רבנן דלמור
לאו מלאכה היא וכיון דלפשר ענינה לא מחללין שבת: ורבי יהודה. דמוקמינן מתני' אליביה וקושר אב מלאכה הוא אליבא דרמאן:

אמר רב רבי אשי הוה
קשיא קמיה דרבא. ר"ח גרס קמיה דלחא וכן גרסה
דל"ג קמיה דרבא ודיוס שמת רבא נולד רב אשי:
קושרין נימא כו' ואם לכתחילה כאן וכאן אסור. פירש כקוטרם
שלא היתה שם מאחמול ור"י מפרס לכתחילה אפילו
נפסקה היום ורצה לשלשה ולעשותה בלא קשר וזהו לכתחילה:
הא